

Євсюкова О.Є., Євсюков О.Ф.

МОТИВ ЯК СТИМУЛЮЮЧА ОСНОВА ПОТЯГУ

У вітчизняній психології мотив розглядали різні автори: С.Л. Рубінштейн (як потреби, інтереси, ідеали); О.М. Леонт'єв (як матеріальні чи ідеальні потреби); Д.Н. Узнадзе (як настанова); І.С. Кон та І.Я. Ядов (як соціальна установка - аттїюд); П.В. Сїмонов (як потреби, потяги на основі специфічного морфологічного субстрату); П.К. Анохін (як функціональні потреби на основі гормональних та метаболічних процесів); В.М. Мясїщев (як вищі соціальні потреби, що інтерїорїзують суспільні стосунки).

Отже, як ми спостерїгаємо, мотив розглядається з різних точок зору і уособлює в собі такі складові елементи:

- * бажаний цїльовий стан;
- * стїйкі оцїнюючі диспозиції;
- * сильна афективна асоцїація та певні її змїни;
- * потреба;
- * потяг;
- * спонукання;
- * схильність;
- * намагання та інше.

Тут можна констатувати майже беззаперечний факт, що першоосновою самого мотиву виступає власне потреба та потяг.

В книзі Х.Хекхаузена «Мотивація і діяльність» пропонується *унїверсальна базова структура мотиву*, в якій відношення «індивід – середовище» спїввідносяться з уявою про стандарт високої майстерності та якості. Цього можна очїкувати у разї, якщо:

а) внутрїшні процеси визрівання (когнїтивні і моторні) стимулюються необхідними умовами; б) зовнїшні умови навчїння спонукають суб'єкта до того, як, яким чином необхідно ставити власні цїлі; в) є наявні прагнення досягнення мети; г) усвідомлюється ефект індивїдуальної дїї; д) дїя оцїнюється за певним стандартом.

Кожний індивїд починає з цїєї загальної та недиференцїюваної структури мотиву, яка має головну особливїсть - бути здатним досягти мету.

Отже, ми з'ясували, що стимулюючою основою потягу виступає, власне кажучи, потреба, яка так чи інакше спричиняє формування власної поведїнки. Але це не є вичерпною характеристикою самого поняття мотив.